

Onze positie

in de verkenning Nationaal Park
Sallandse Heuvelrug & Twents
Reggedal

Dit document is bedoeld voor collega's uit onze eigen achterban en voor iedereen die te maken krijgt met onze Verkenning naar een Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal en die daar meer van wil weten.

Ambitieuze plannen in het hart van Overijssel

Het Ministerie van LNV heeft een verkenning ingezet om de nationale parken – zoals Nationaal Park De Sallandse Heuvelrug - een 'bredere basis' te geven. Dat betekent dat partners in een groter gebied verkennen hoe te werken aan het versterken van het landschap, de landbouw, de natuur, klimaatadaptatie en de economie en aan het ontlasten van de kwetsbare natuurgebieden. Dat heet: 'Nationaal Park Nieuwe Stijl'. Het ministerie van LNV werkt aan criteria (een beleidskader) waar een Nationaal Park Nieuwe Stijl aan moet voldoen. Volgens planning zijn deze criteria eind 2022 beschikbaar. In het gebied van de Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal verkennen wij met 18 partners aan de hand van proefprojecten, of wij zo'n Nationaal Park Nieuwe Stijl kunnen of willen worden. We besluiten hier uiterlijk gezamenlijk eind 2023 over. Dat doen wij op basis van [noaberschap](#): elke partner moet met het besluit uit de voeten kunnen. Begin 2023 voeren partijen het gesprek over hun gezamenlijke koers, als de criteria van LNV bekend zijn. Tot die tijd bouwen de partners gezamenlijk kennis op met projecten. Die gaan de ene keer over het concretiseren van aanvullende verdienmodellen voor boeren, de andere keer over duurzaam toerisme of bijvoorbeeld het verbeteren van de beschikbaarheid van water in het gebied.

” “Noaberschap heeft eigenlijk meer plichten dan rechten. Dienst en wederdienst zijn de fundamenten waarop het noaberschap rust.” ”

Waarom doen we dit?

Belang voor inwoners en bezoekers

Meer te beleven in de nieuwe delen van het gebied
Nieuwe routes, activiteiten en belevenissen
Nieuwe (educatieve) onderwerpen

Belang voor de ondernemers

Ontwikkelen nieuw aanbod: producten en diensten
Profiteren van gezamenlijke marketing
Versterking van de economie door projecten

Belang voor boeren

Blijven drager van het landschap
Projecten om:

- Droogte aan te pakken: schoon en voldoende water
- Bedrijfsvoering te verduurzamen
- Perspectief voor jonge boeren te bieden: stimuleren kringloop-landbouw, kavelruil, kenniskringen en natuur-inclusieve landbouw
- Een eerlijke prijs voor het geleverde product te krijgen: verdienmodellen

Belang voor flora & fauna

Herstel van de natuurkernen die onderling verbonden zijn
Klimaat adaptief systeem met verbeterde waterhuishouding
Verbinding met landbouw, cultuurhistorie en toerisme

Onze lange termijndoelen

De afgelopen jaren maakten we een Ambitieplan in afstemming met ondernemers, vrijwilligers en inwoners. Dit zijn onze lange termijn doelen.

Kwaliteit ruimte, natuur en beleving verhogen

Verhogen van de beleving

Versterken kwaliteit natuur en ruimte

Transities voor landbouw, energie & klimaat zichtbaar maken

Praktische vertaling grondgebonden veehouderij

Beloning maatschappelijke diensten door landbouw

Klimaatadaptatie: goed functionerend watersysteem

Aantrekkingskracht verhogen

Levendige centra: lokale economie & spreiden bezoekers

Verbinden met Stadsbeweging Overijssel

Bereikbaar met OV – combi trein en wandelen/(deel)fietsen

Verbinding natuur – samenleving versterken

Educatie voor de jeugd

Voorstellen voor natuur/landschap-inclusieve landbouw en landbouw-inclusieve natuur

Wetenschappelijk onderzoek duurzaam landschap

Een sterkere merk- en marktpositie in Nederland

Actie “Er op uit” in het ruimere gebied

Spreaden bezoekers over het gebied

Investeren in start-, info- en rustpunten

” In het gebied vind je flinke heuvels, stille heidevelden en mooie bossen. Een gevarieerd gebied met tapuiten, wulpen, boomvalken, vlinders en hagedissen. Heerlijk om te wandelen en te fietsen. ”

Doelgerichte samenwerking

We zijn halverwege de uitvoering van ons ambitieplan. De komende tijd hebben de volgende projecten extra aandacht.

Maken **Landschaps Ecologische Systeem Analyse** (LESA), waaronder een analyse van het water- en bodemsysteem. LESA + landschapsbiografie vormen de landschapsstrategie voor het gebied. De landschapsstrategie is een voorstel met argumenten (in woord en beeld) voor ruimtelijke keuzes voor de komende 10 jaar met een doorkijk naar de lange termijn.

Proeftuin wateropgave. De 'proeftuin' of het gebiedsproces moet bijdragen aan het (herstel van) het onderlinge vertrouwen van de deelnemende partners. Doel is samen stappen te zetten die leiden tot systemische en ruimtelijke veranderingen, waardoor problemen die te maken hebben met de wateropgave worden opgelost en perspectief ontstaat. De focus voor de langere termijn ligt hierbij op het aspect waterbeschikbaarheid, omdat dit als gevolg van het veranderende klimaat meer en meer bepalend is voor een gezonde leefomgeving.

Maken **Visie op duurzame recreatie en toerisme.** Een recreatievisie maakt hier deel van uit. Die brengt in beeld waar het druk en waar het rustig is. En geeft antwoord op de vraag: in welke zones kun je het best je toeristische infrastructuur leggen?

” *Wierdense boeren stelden een manifest op. Zij willen bijdragen aan maatschappelijke opgaven en willen dit met elkaar doen op basis van feiten en goede verdienmodellen. Een voorbeeld van agrarisch ondernemers die de regie in eigen handen willen nemen om invulling te geven aan de maatschappelijke opgaven die er zijn in hun gebied.* ”

Samen met een nog te werven groep van 12 tot 18 agrariërs uit het gebied **praktijkervaring opdoen met nieuwe en bestaande teelt- en bedrijfsmaatregelen**, die bijdragen aan perspectief voor agrarisch ondernemerschap. Voor/ met de deelnemers worden bedrijfsspecifieke plannen opgesteld. Deze pilot verkent en speelt in op de te verwachten ontwikkelingen in het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en het Provinciaal Programma Landelijk Gebied.

In het project **Dorpslandschappen** gaat een drietal buurtschappen, te weten Giethmen, Hoge Hexel en Luttenberg, zich het omringende landschap weer herinneren en her-ontdekken. Van daaruit wordt de fysieke ruimte verbonden met hun eigen historie, hun eigen identiteit en hun eigen landschap.

Realiseren inspiratie- en infopunten. Opzetten van plekken waar de landschapsbiografie aan de hand van thema's wordt toegelicht.

Versterken van de beleving van de dorpskernen. De dorpskernen worden meer betrokken bij en in het gebiedsverhaal.

We laten inwoners het gebied beleven. In de educatieactiviteiten en bij elk inhoudelijk project kijken we hoe we belanghebbenden kunnen betrekken om het project te laten slagen.

Wat hebben we te bieden

“We werken met 18 partners aan het landschap van de toekomst. Een landschap met veel kwaliteiten: mooie natuur, een groene en gezonde leefomgeving tot in het hart van de dorpen en steden, topcultuur en -erfgoed, duurzaam toerisme en een gezonde economie met perspectief voor de landbouw.”

Onze kracht is dat we gelijkwaardig samen werken vanuit onze verschillende rollen. Samen voeren we de proefprojecten uit ons ambitieplan uit. We zorgen met elkaar voor een veilige omgeving waarin we onze gezamenlijke kennis benutten en kunnen experimenteren. We nemen geen standpunten in over beleidsthema's. De uitkomsten van onze projecten geven we mee aan beleidsmakers.

En verder:

- Het gebied is één systeem; alles hangt met elkaar samen
- Geen vooringenomenheid.
- Projecten integraal aanpakken.
- Begrip voor elkaars belangen.
- Kansen pakken.

Uit de tijd
Het gebied tussen de rivieren de Overijsselen en de IJssel is een wettelijk beschermd Landschapsoverijssel gebied. Het gebied is ontstaan uit de grond onder de rivieren de IJssel, de Overijsselen en de IJzer. De rivieren zijn bed en dekking, waardoor de rivieren de rivieren van de rivieren. De rivieren zijn bed en dekking, waardoor de rivieren de rivieren van de rivieren. De rivieren zijn bed en dekking, waardoor de rivieren de rivieren van de rivieren.

TIP 1: wandel rondom de Luttenberg
De rivieren zijn bed en dekking, waardoor de rivieren de rivieren van de rivieren. De rivieren zijn bed en dekking, waardoor de rivieren de rivieren van de rivieren. De rivieren zijn bed en dekking, waardoor de rivieren de rivieren van de rivieren.

Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal

TIP 2: fietsroute door Nationaal Park
De rivieren zijn bed en dekking, waardoor de rivieren de rivieren van de rivieren. De rivieren zijn bed en dekking, waardoor de rivieren de rivieren van de rivieren. De rivieren zijn bed en dekking, waardoor de rivieren de rivieren van de rivieren.

Meer informatie: www.sallandseheuvelrug.nl

Een landschap vol karakter

We werken samen in een gebied met grote kwaliteit en sterke samenhang. Die samenhang is beschreven in de landschapsbiografie van het gebied.

“In het hart van Overijssel vind je de Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal. Het is een gebied met meer samenhang dan je op het eerste gezicht zou denken. Het is ontstaan toen een grote ijsmassa de grond opzij duwde, waardoor we vanaf 16 heuvels kunnen genieten van een magisch uitzicht. Met de charmante rivier de Regge die er tussendoor kronkelt. Stuwwallen, zwerfkeien en grafheuvels vertellen ons de verhalen van onze voor-vaderen. De namen van velden verwijzen naar onze familienamen. De verbondenheid tussen boer, dorp en landschap gaat hier eeuwen terug. En is vandaag de dag goed zichtbaar in het boerenland met koeien, akkers en velden, de land-goederen, levendige dorpskernen en maar liefst vijf natuurgebieden van Europese topklasse. Verbondenheid voel je ook in de saamhorigheid tussen de mensen. Met gastvrije ondernemers die je hartelijk ontvangen. Kortom: een landschap vol karakter.”

